

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 115952 21 Rev
Banjaluka, 25.01.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Senada Tice, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.k. d.o.o. D., koga zastupa punomoćnik D.P., advokat iz D., protiv tužene S. a.d. B., koju zastupa punomoćnik B.S., advokat iz B., radi utvrđenja ništavosti i sticanja bez osnova, vrijednost predmeta spora: 88.854,56 KM i pravnoj stvari tužene S. a.d. B., kao tužiteljice, protiv tužitelja D.k. d.o.o. D., kao tuženog, radi isplate duga, vrijednost predmeta spora: 366.597,54 KM, odlučujući o reviziji tužitelja D.k. d.o.o. D., izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 115952 20 Pž od 30.9.2021. godine, na sjednici održanoj dana 25.01.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužene S. a.d. B., za naknadu troškova sastavljanja odgovora na reviziju u iznosu od 5.923,12 KM.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 115952 15 Ps od 29.11.2019. godine, odbijen je, kao neosnovan, zahtjev tužitelja D.k. d.o.o. D. (u daljem tekstu: tužitelj) - da se utvrdi da su ništavi i da ne proizvode pravna dejstva član 3 i član 4 Ugovora o kratkoročnim kreditima broj: ... i broj: ..., zaključeni između parničnih stranaka, dana 20.4.2015. godine; obaveže tužena S. a.d. B. (u daljem tekstu: tužena) da tužitelju, na ime stečenog bez osnova, isplati iznos od 88.854,56 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 21.8.2015. godine do isplate i da mu naknadi troškove parničnog postupka, sa zakonskim zateznim kamata od dana donošenja presude do isplate. Obavezan je tužitelj da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.395,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Udovoljeno je protivtužbenom zahtjevu, pa je obavezan tužitelj da tuženoj, na ime duga, isplati: 138.264,79 KM, po osnovu Ugovora o kratkoročnom kreditu broj: ..., sa zakonskom zateznom kamatom od 21.4.2016. godine do isplate; 148.900,55 KM, po osnovu Ugovora o kratkoročnom kreditu broj: ..., sa zakonskom zateznom kamatom od 21.4.2016. godine do isplate; 19.595,07 KM, po osnovu Ugovora o izdavanju garancije broj: ..., sa zakonskom zateznom kamatom od 05.9.2015. godine do isplate i 59.837,16 KM, po osnovu Ugovora o izdavanju garancije broj: ..., sa zakonskom zateznom kamatom od 13.3.2015. godine do isplate.

Obavezan je tužitelj, da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 15.173,80 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.
Odbijen je zahtjev tužene za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 115952 20 Pž od 30.9.2021. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužene za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog pogrešne primjene materijalnog prava, kako proizlazi iz sadržaja revizije. Predlaže da se revizija usvoji i osporena presuda preinači tako što će se usvojiti njegova žalba u cjelini „te usvojiti tužba tužioca i odbaciti protivtužba tuženog“ ili da se obje nižestepene presude ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru, tužena predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, a tužitelj obaveže da joj naknadi troškove sastavljanja odgovora na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev iz tužbe, da se utvrdi da su ništave odredbe člana 3 i 4 ugovora o kratkoročnim kreditima broj: ... i broj: ..., oba od 20.4.2015. godine i da se obaveže tužena da mu, po osnovu sticanja bez osnova, isplati iznos 88.854,56 KM, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka, te zahtjev tužene iz protivtužbe, da se obaveže tužitelj da joj, na ime vraćanja naprijed navedenih kredita i sredstava koja je za tužitelja isplatila korisnicima bankarske garancije, isplati ukupan iznos od 366.597,54 KM, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima u tužbi i protivtužbi, provođenjem brojnih materijalnih dokaza i dokaza vještačenjem po vještaku ekonomske struke, prvostepeni sud je utvrdio: da su V. a.d. B. (pravni prednik tužene), kao davalac i tužitelj, kao korisnik, dana 18.9.2008. godine, zaključili ugovor o dugoročnom kreditu broj: ..., za iznos od 180.000,00 KM, koja sredstva će poslužiti za zatvaranje ranije datog kredita (67.437,25 KM), a ostatak za finansiranje trajnih obrtnih sredstava; da su zatim, dana 14.12.2010. godine, zaključili ugovor o finansijskom praćenju broj: ..., kojim su tužitelju odobrena finansijska sredstva i instrumenti u iznosu od 500.000,00 KM, koji će služiti za sve vrste kratkoročnih kredita do 12 mjeseci i maksimalnog iznosa do 200.000,00 KM i za sve vrste garancija do 12 mjeseci, počev od dana zaključenja ugovora, pa do 31.12.2013. godine, uz obavezu tužitelja da plati proviziju i kamatu, te obezbijedi sredstva obezbjeđenja - hipoteku, polisu osiguranja, ugovor o solidarnom jemstvu, 4 bjanko mjenice i 20 bjanko virmana; da su zaključili i tri aneksa tom ugovoru (12.12.2011, 23.10.2012. i 05.11.2013. godine) kojim su između ostalog, produžili i njegovo trajanje do 31.12.2017. godine; da su po navedenom ugovoru o finansijskom praćenju izdata sva nabrojana sredstva obezbjeđenja, između ostalih, i bjanko mjenica broj: RS ... sa mjeničnom izjavom od 14.12.2010. godine kojom su mjenični dužnici (tužitelj i mjenični jemac M.G.) ovlastili tuženu da može bez njihove saglasnosti upisati sve nedostajuće elemente, između ostalih i datum dospjeća; da su parnične stranke, dana 04.02.2014. godine zaključile ugovor o okvirnom kratkoročnom kreditu broj: ..., za iznos od 110.000,00 KM, a dana 07.3. iste godine ugovor o overdraft kreditu broj: ..., čiji predmet je bio plasman sredstava tužitelju u iznosu od 130.000,00 KM.

Tužitelj nije uredno izmirivao preuzete obaveze po navedenim kreditima, pa su stranke dana 20.4.2015. godine zaključile ugovor o kratkoročnom kreditu (čije vraćanje se traži protivtužbenim zahtjevom) na iznos od 130.000,00 KM, radi refinansiranja postojeće partije overdraft kredita broj: ... od 07.3.2014. godine, na period od 12 mjeseci, sa jednokratnom isplatom dugovanja, koja podrazumijevaju glavnica i kamatu u iznosu od 6,50%, uz sredstva obezbjeđenja definisana u članu 10 ugovora o finansijskom praćenju i da su istog dana (20.4.2015. godine) zaključile ugovor o kratkoročnom kreditu (čije vraćanje je takođe predmet protivtužbenog zahtjeva) na iznos od 140.000,00 KM, radi refinansiranja postojećih partija broj: ... (koja se odnosi na okvirni kratkoročni kredit po ugovoru od 04.02.2014. godine) i broj: ... (partija koja se odnosi na vraćanje dugoročnog kredita po ugovoru od 18.9.2008. godine), takođe na period od 12 mjeseci, sa jednokratnom isplatom dugovanja, koja podrazumijevaju glavnica i kamatu u iznosu od 6,50%, uz sredstva obezbjeđenja definisana u članu 10 ugovora o finansijskom praćenju.

Nije sporno da su parnične stranke dana 02.9.2014. godine zaključile ugovor o izdavanju garancije, kojim se tužena obavezala da će korisniku garancije P. a.d. S. platiti dugovanja tužitelja do visine od 30.000,00 evra i da je tužena izdala takvu garanciju korisniku garancije P. a.d. S. i po tom osnovu mu, dana 04.9.2015. godine, isplatila iznos od 10.018,80 evra, odnosno 19.595,07 KM (čija isplata se zahtjeva protivtužbom); da je tužitelj tuženoj dana 23.12.2014. godine podnio zahtjev za izdavanje bankarske garancije kao sredstva obezbjeđenja plaćanja robe, nabavljene od dobavljača C.BH d.o.o. S., na iznos od 150.000,00 KM, sa vremenom važenja od 01.01. do 31.12.2015. godine i napomenom da u ugovoru treba navesti da se garancijom preuzimaju sve neizmirene obaveze po ugovorima broj: ..., ... i ..., odnosno sve neizmirene obaveze principala po osnovu distribucije proizvoda korisnika, pa je saglasno takvom zahtjevu tužitelja istog dana (23.12.2014. godine) zaključen ugovor o izdavanju bankarske garancije, te izdata takva garancija korisniku C.BH d.o.o. S., na osnovu koje je tužena za tužitelja korisniku isplatila iznos od 148.690,72 KM dana 12.3.2015. godine, zbog čega tužitelj protivtužbom traži isplatu iznosa od 59.837,16 KM, jer je dio od 88.854,56 KM naplatio dana 21.8.2015. godine po osnovu naprijed spomenute mjenice broj: RS ...koja je glasila na iznos od 151.437,27 KM (skidanjem tog iznosa sa računa tužitelja), čije vraćanje se zahtjeva tužbenim zahtjevom, po osnovu sticanja bez osnova.

Takođe nije sporno da je tužitelju dana 14.8.2015. godine na račun kod H.a.a.b. a.d. B. uplaćen iznos od 88.000,00 KM na ime granta za pomoć poplavljenim privrednim subjektima (poplava iz maja 2014. godine) na području Grada D.

Kod ovakvog stanja činjenica prvostepeni sud odbija tužbeni i usvaja protivtužbeni zahtjev uz obrazloženje, koje u svemu prihvata i drugostepeni sud, koji je odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu presudu). U pravdanju odbijanja tužbenog zahtjeva ističe se da su neutemeljeni navodi tužitelja o ništavosti člana 3 i člana 4 predmetnih ugovora o kratkoročnim kreditima (jer navodno ne sadrže visinu duga i način otplate, kako tvrdi tužitelj), kod činjenice da je u ostalim odredbama tih ugovora (zaključenim u pismenoj formi) jasno i precizno određen iznos odobrenih sredstava, kamate, naknade, troškovi i način otplate kredita, odnosno da sadrže sve neophodne elemente, propisane članom 1066. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO), da je neosnovan tužbeni zahtjev za vraćanje iznosa od 88.854,56 KM po osnovu sticanja bez osnova, jer da za to nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 210. ZOO, budući da je taj iznos naplaćen po osnovu uredno popunjene mjenice u skladu sa izjavom mjeničnih dužnika, koja je saglasno odredbi člana 6. naprijed navedenog ugovora o bankarskoj garanciji broj: ... od 23.12.2014. godine, služila kao sredstvo obezbjeđenja tog pravnog posla i to nakon toga što je tužena korisniku garancije C. BH d.o.o. S. na njegov poziv

isplatila iznos od 148.690,72 KM dana 12.3.2015. godine plaćajući tako dug tužitelja za isporučenu robu.

Nasuprot prednjem protivtužbenom zahtjevu je udovoljeno uz obrazloženje, da oba ugovora o kratkoročnom kreditu (oba zaključena 20.4.2015. godine) imaju fiksni rok vraćanja (koji je dospio 21.4.2016. godine), koji je bezuspješno protekao, a tužitelj obavezu vraćanja nije ispunio, pa budući da nije protekao rok od 10 godina do podnošenja protivtužbe nije osnovan prigovor zastarjelosti potraživanja, da istu pravnu sudbinu u pogledu ovog prigovora dijele i ugovori o bankarskoj garanciji, kod činjenice da isti suštinski predstavljaju ugovore o kreditu, sa elementima ugovora o nalogu, za koje kao takve nije propisan poseban rok zastarjelosti, da je tužena dokazala da je svoju obavezu po zaključenim ugovorima o kratkoročnom kreditu i ugovorima o izdavanju bankarske garancije dobavljačima tuženog P. a.d. S. i C.BH d.o.o. S., ispunila, kao i visinu svojih potraživanja po protivtužbi, slijedom čega da je tužitelj dužan ispuniti svoje obaveze preuzete tim ugovorima temeljem odredbe člana 262. stav 1. i člana 17. stav 1. u vezi sa članom 26. ZOO.

Odluke nižestepenih sudova su pravilne i navodima revizije nisu dovedene u ozbiljnu sumnju.

Bez značaja za odluku po tužbenom zahtjevu, je navod revidenta kojim ističe da drugostepeni sud „jasno ne određuje o kojoj vrsti spora po tužbi je riječ, odnosno da li se radi o mjeničnom sporu (što shodno čl. 23 ZOO podrazumjeva primjenu Zakona o mjenici) ili građansko-pravnom sporu po osnovu zaključenog ugovora o jemstvu, što podrazumjeva primjenu Zakona o obligacionim odnosima“. Ovo zato što je predmet tužbenog zahtjeva utvrđenje ništavosti nekih odredbi predmetnih ugovora o kratkoročnim kreditima i zahtjev za isplatu iznosa od 88.854,56 KM po osnovu sticanja bez osnova, pa se očigledno ni jedan od tih zahtjeva ne temelji na mjenici. Naprijed navedeni iznos, čije vraćanje traži tužitelj po osnovu sticanja bez osnova (član 210. ZOO), je skinut sa računa tužitelja u postupku regresiranja tužene za dio iznosa koji je, kako je naprijed navedeno u interpretaciji činjeničnog stanja, tužena umjesto tužitelja isplatila njegovom dobavljaču, korisniku bankarske garancije, preduzeću C.BH d.o.o. S. Činjenica da je to regresiranje izvršeno u postupku realizacije mjenice ne određuje prirodu ovog spora. Uostalom, to ne tvrdi ni tužitelj, pa posljedično tome ne daje nikakve razloge u prilog eventualnom zaključku da se radi o mjeničnom sporu, nego samo ističe da se drugostepeni sud o tome nije izjasnio, niti obrazlaže zašto bi ovaj prigovor uopšte bio važan za odluku o tužbenom zahtjevu, odnosno da bi odluka po tužbi za njega bila povoljnija da je suđeno po pravilima mjeničnog spora.

Trajanje ugovora o financijskom praćenju od 14.12.2010. godine, je trećim aneksom tog ugovora od 05.11.2013 godine (član 3.) produženo do 31.12.2017. godine. U članu 10. tog ugovora navedena su sredstva obezbjeđenja, između ostalih i četiri bjanko mjenice, temeljem čega je tužitelj izdao i mjenicu broj: RS ... Osnov za zaključenje ugovora o kratkoročnim kreditima od 20.4.2015. godine kao i ugovora o izdavanju bankarske garancije za korisnike P. a.d. S. i C.BH d.o.o. S., od 02.9.2014. godine, odnosno 23.12.2014. godine, bio je upravo ugovor o financijskom praćenju kako proizlazi iz člana 1. navedenih ugovora o kreditu i bankarskoj garanciji. Odredbom člana 6. svih tih ugovora je regulisano da su sredstva obezbjeđenja definisana članom 10 ugovora o financijskom praćenju. Prema tome, ne stoji tvrdnja tužitelja da tužena u postupku naplate spornog iznosa isplaćenog korisniku garancije C.BH d.o.o. S., nije imala pravo aktivirati naprijed navedenu mjenicu. Okolnost da je ta mjenica kasnije, dana 17.8.2018. godine vraćena tužitelju zbog zastare, na kojoj činjenici tužitelj zasniva tvrdnju da po istoj nije mogao biti naplaćen ni sporni iznos čije se vraćanje zahtjeva tužbom po pravilima sticanja bez osnova, ne mijenja ništa. Ovo zato što je ta mjenica glasila na iznos od

151.437,27 KM, a naplaćen je samo iznos od 88.854,56 KM, pa je samo za ostatak iznosa sa mjenice došlo do zastare i nemogućnosti njene naplate.

Suprotno tvrdnji revidenta predmetna mjenica je u svemu popunjena saglasno mjeničnoj izjavi mjeničnih dužnika - tužitelja, kao trasata/akceptanta i M.G., kao trasanta, kako pravilno obrazlažu i nižestepeni sudovi i kakvo obrazloženje u svemu prihvata i ovaj sud. Prema toj mjeničnoj izjavi od 14.12.2010. godine, tužena je kao mjenični povjerilac bila ovlaštena da, pored ostalih nedostajućih elemenata (jer je izdata bjanko mjenica) popuni i datum dospjeća, pa ne stoje suprotne tvrdnje revidenta.

Okolnost da iznos od 88.854,56 KM (čije se vraćanje traži tužbom) nije mogao biti naplaćen jer se radilo o sredstvima koja je tužitelj dobio kao pomoć poplavljenim privrednim subjektima, koju ističe tužitelj, pozivom na odredbe člana 137. i 138. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 59/03 do 66/18), nije od uticaja na rješenje ove pravne stvari i pod uslovom da njihovoj primjeni ima mjesta u ovom postupku, jer tim odredbama od izvršenja nije izuzeto naprijed navedeno primanje u vidu pomoći, koja je i dodjeljena u cilju omogućavanja poplavom oštećenim privrednim subjektima da ispune svoje obaveze prema dobavljačima i druge obaveze i tako nastave normalno poslovanje, kako pravilno obrazlaže i prvostepeni sud.

Tuženi je svoj zahtjev za vraćanjem iznosa od 88.854,56 KM, temeljio i na tvrdnji da je sve svoje obaveze prema dobavljaču C.BH d.o.o. S. isplatio i da nije bilo mjesta plaćanju po navedenoj bankarskoj garanciji koje je izvršila tužena korisniku garancije. Međutim, takva tvrdnja nije utemeljena na izvedenim dokazima. Vještak ekonomske struke jeste našao da je tužitelj prema priloženim dokazima isplatio ovom dobavljaču ukupan iznos od 169.367,37 KM u periodu od 19.12.2012. godine do 21.7.2014. godine. Međutim, ničim nije dokazano (ni vještak tako ne tvrdi) da se te uplate odnose na račune koje je korisnik garancije dostavio u prilogu protesta garancije, kako neosnovano tvrdi tužitelj. Štaviše, vještak je naveo da na osnovu prezentirane dokumentacije nije mogao utvrditi dug tužitelja prema korisniku garancije na dan njenog plaćanja u iznosu od 148.690,72 KM i da bi to bilo moguće samo na osnovu analize poslovnih odnosa tužitelja i korisnika garancije, u smislu utvrđivanja koji računi navedeni u priloženom pozivu za plaćanje po garanciji i izjavi korisnika garancije, na dan izvršenog plaćanja po garanciji, nisu bili plaćeni i u kojem iznosu, kakav zadatak tužitelj nije dao vještaku, a takav prijedlog tužene je odbijen jer je stavljen tek na glavnoj raspravi kada se novi dokazi mogu predlagati i izvoditi samo pod određenim uslovima, kako propisuje odredba člana 102. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP).

Konačno, iznos od 88.854,56 KM ne predstavlja obogaćenje za tuženu na teret imovine tužitelja, kakvu situaciju ima u vidu odredba člana 210. stav 1. ZOO. Tim iznosom je tužena samo namirila dio sredstava koji je po bankarskoj garanciji isplatila korisniku garancije, tužiteljevom dobavljaču, jer tužitelj, na kojem je ležala ta obaveza, to nije učinio. Dakle, nije došlo do povećanja imovine tužene, pa time ni do ispunjenja uslova za vraćanje ovog iznosa tužitelju po pravilima sticanja bez osnova.

Nižestepeni sudovi su pravilno primjenili materijalno pravo i kada su usvojili protivtužbeni zahtjev.

Visina potraživanja po protivtužbi utvrđena je na osnovu izvedenih materijalnih dokaza i vještačenjem po vještaku ekonomske struke. Suprotno tvrdnji tužitelja vještak je ugovorenu

kamatu na iznose primljene po osnovu ugovora o kratkoročnim kreditima obračunao upravo saglasno odredbama tih ugovora, pa revizioni navodi istaknuti u ovom pravcu nisu osnovani. Vještak je obračunao samo ugovorenu kamatu za jednu godinu (rok u kojem je trebalo vratiti kredit) i ta obračunata ugovorena kamata ulazi u sastav glavnog bančinog potraživanja, jer ona predstavlja cijenu za davanje kredita. Dakle, ne stoji tvrdnja revidenta da je kamata računata do dana vještačenja. Zatezna kamata na dosuđene iznose glavnog duga nije obračunata nego je određena opisno od dana padanja u docnju do dana isplate saglasno odredbi člana 277. stav 1. ZOO u vezi sa članom 324. stav 1. istog zakona. Odredbom člana 400. stav 1. ZOO jeste zabranjeno ugovaranje da na kamatu, kada dospije na isplatu, ako ne bude isplaćena, počinje teći kamata, ali se ova odredba ne primjenjuje na kreditno poslovanje banaka i drugih bankarskih organizacija, kako pravilno obrazlaže prvostepeni sud.

Po osnovu ugovora o kratkoročnim kreditima (čije vraćanje se traži protivtužbom) tužitelj je bio u obavezi da ih vrati u jednokratnom iznosu zajedno sa ugovorenom kamatom, po isteku roka od 12 mjeseci. Nije ugovorena otplata u obrocima (anuitetima) pa se ne radi o povremenim potraživanjima kada bi se tok i rok zastarjelosti imao računati prema odredbi člana 372. ZOO, kako bi to htio tužitelj, nego se ima primjeniti opšti rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO, kako su pravilno zaključili i nižestepeni sudovi, a koji nije protekao do dana podnošenja protivtužbe. Isto vrijedi i za potraživanja nastala po osnovu isplate iznosa po bankarskim garancijama, jer odredbama koje regulišu ovu vrstu bankarskog posla (član 1083. do 1087. ZOO) nije predviđen neki drugi rok zastare. Iz izloženog slijedi da nije osnovan prigovor zastarjelosti potraživanja iz protivtužbe, čak i pod uslovom da je došlo do raskida svih ugovora (kako tvrdi revident) blokadom tužiteljevog računa na dan 12.8.2015. godine.

Tužitelj jeste pretrpio štete u majskim poplavama 2014. godine. Međutim, čak i pod uslovom da se, u smislu odredbe člana 137. ZOO (na koju se poziva u reviziji), ima smatrati da je time njegova obaveza - da ispuni obaveze preuzete naprijed navedenim ugovorima o kratkoročnim kreditima i bankarskim garancijama - postala nemoguća, to nije razlog za odbijanje protivtužbenog zahtjeva, jer je istom odredbom propisano da strana koja je ispunila svoju obavezu (a tužena jeste) može zahtjevati vraćanje po pravilima sticanja bez osnova.

Nije osnovan revizioni prigovor, da se u pogledu protivtužbenog zahtjeva radi o presuđenoj stvari, temeljen na činjenici da je pravosnažnom presudom Okružnog privrednog suda u Doboju, broj: 60 0 Ps 028411 19 Ps od 12.11.2019. godine, pored ostalog (stavom IV te presude), odbačena protivtužba tuženog, sa istim zahtjevom o kojem je odlučeno i u ovom sporu. U tom postupku protivtužba je odbačena temeljem odredbe člana 74. ZPP, sa obrazloženjem da nije podnesena do okončanja pripremnog ročišta, nego na glavnoj raspravi. Dakle, navedenom presudom Okružnog privrednog suda u Doboju nije pravosnažno odlučeno o zahtjevu koji je predmet i ovog postupka po protivtužbi, nego je taj zahtjev odbačen procesnim rješenjem sadržanim u navedenoj odluci drugog suda. O tom zahtjevu nema meritorne odluke. Prema tome, ne radi se o presuđenoj stvari što bi u smislu odredbe člana 196. stav 2. ZPP vodilo ka odbačivanju protivtužbe, na čemu neosnovano insistira tužitelj. Takođe, kod činjenice da je protivtužba u ovoj parnici podnesena na pripremnom ročištu održanom 09.4.2019. godine, ne stoji tvrdnja tužitelja da ju je trebalo odbaciti primjenom odredbe člana 74. stav 1. ZPP.

Aneks 3. ugovora o finansijskom praćenju, zaključen u D., dana 05.11.2013. godine je uloženi u spis i na ročištu za glavnu raspravu pročitani kao dokaz, pa nisu osnovani navodi

tužitelja da nije jasno na osnovu čega je sud zaključio da je trajanje i dejstvo ugovora o finansijskom praćenju produženo do 31.12.2017. godine.

Kod činjenice da su svi naprijed navedeni ugovori, na kojim tužena temelji svoj protivtužbeni zahtjev, zaključeni na traženje i uz suglasnost tužitelja (što je potvrđeno odgovarajućim potpisom ovlaštenog lica i pečatom tužitelja), ne stoji navod da je tužena zloupotrijebila teško stanje tužitelja, izazvano poplavom, i primorala ga na zaključenje tih ugovora, niti je takva tvrdnja bilo čime dokazana.

Odredbom člana 11. predmetnih ugovora o kratkoročnim kreditima je rečeno da će se sredstva tih kredita koristiti najprije za zatvaranje svih dospjelih obaveza prema banci po osnovu naknada, zatezne kamate, redovne kamate i glavnice. Ti ugovori i jesu zaključeni radi refinansiranja postojećih dospjelih obaveza po ranije zaključenim kreditima, kako je naprijed izloženo. To međutim, suprotno rezonovanju revidenta, ne znači da tužitelj sredstva koja je dobio po tim ugovorima o kratkoročnom kreditu i kojim je zatvorio dospjele obaveze po ranije zaključenim kreditima, ne treba da vrati u iznosima i roku određenim tim ugovorima, saglasno odredbi člana 262. stav 1. i člana 17. stav 1. ZOO.

Naprijed izloženo čini neosnovanim i ostale navode revizije, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju nije osnovan, jer nije bio potreban radi vođenja parnice (član 387. stav 1. ZPP), niti od značaja za njen uspjeh u ovom postupku, budući da po sadržaju odgovara činjenicama i pravnim shvatanjima koja je isticala tokom postupka, što su nižestepeni sudovi već cijenili pri donošenju odluka.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić